

Annerledeslandet?

Hva skulle amerikanske storbyboere ha å lære oss? Vold, rasekonflikter, og kriminalitet er en del av deres dagligliv. Hver femte mannlige elev ved amerikanske ungdomsskoler eier selv skytevåpen, viser en ny undersøkelse.

Likevel kommer seks unge svarte amerikanere fra Atlanta, en by nær toppen av kriminalstatistikken, og bringer oss håp. Etter å ha opplevet hvilke lidelser vold fører med seg, har de snudd om. Deres appell om respekt for medmennesket har nådd frem i de harde miljøene de kommer fra.

"Den som har lidt mest kan gi mest!" Uttalelsen stammer fra en svart amerikaner. Lidelse kan gjøre deg hard, bitter eller resignert. Eller den kan gjøre deg ydmyk, sterk og besluttsom. Vår reaksjon på lidelse bestemmer hva slags mennesker vi blir.

Hvordan reagerer vi norske på lidelse? Vi lever i ett av de mest avanserte samfunn i verden. Alt som kan gjøres med samfunnsplanlegging og penger for å forebygge lidelse blir gjort. Men lidelse unngår vi ikke. Sammenliknet med Rwanda eller Bosnia er våre lidelser små, og de som rammes av vold få. Men våre lidelser er vonde nok, enten det dreier seg om sykdom, arbeidsløshet, ensomhet eller familieoppløsning.

"Når foreldrene svikter, må vi være alles foreldre," sa en av 16-åringene fra Atlanta. Økende volds- og selvmordsstatistikker blant unge her i landet tyder på at noe er galt i måten vi lever på. Tidlig i livet har vi det for travelt til å ta vare på våre barn, og sent i livet tar vi ikke vare på våre gamle. Vi setter egne interesser og krav foran menneskene vi har ansvar for.

Denne nedvurderingen av medmennesker, også våre nærmeste, er noe av grobunnen for voldsmentalitet. Utviklingen kan snus om derfor våre egne fire vegger. Kanskje vi må ofre noen av tingene vi har det så travelt for å tjene penger til. Eller noe av tiden vi så gjerne skulle hatt for oss selv.

I ukene fremover står Norges tilslutningsformer til Europa i sentrum. Skal vi gå inn i EU for å gjøre vår innflytelse gjeldende i Europas maktsentra, eller kan vi oppnå mer ved å stå utenfor og virke ved vårt gode eksempel?

Enten vi gjør det ene eller det andre, er det avgjørende om vårt eksempel er godt. "Annerledeslandet" må bety noe mer enn at vi er verdensmestre i å ta vare på oss selv. Når vi strekker oss etter et større ansvar blir vi troverdige. Det norske bidraget i Midtøsten er et eksempel. Det betyr ikke å hoppe bukk over problemer og behov her hjemme, men å utvide våre hjerter og perspektiv. Det var en slik utvidelse som gjorde at unge amerikanere kom til Norge med et troverdig håp.

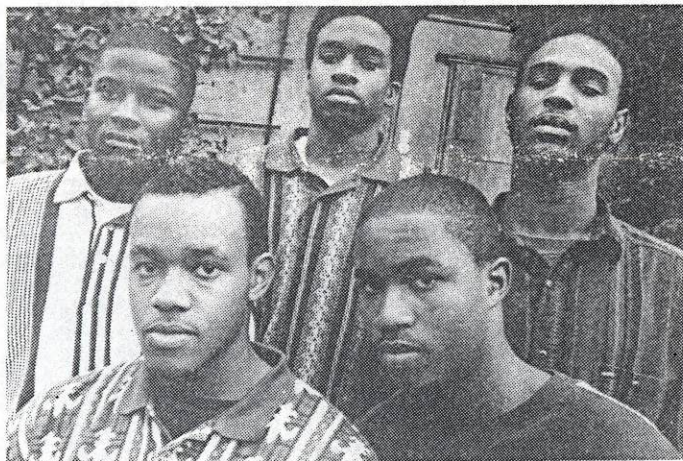
Vi blir ikke noe annerledesland uten viljen til å bære andres byrder.

JJW

Capsen bak fram

"Timene mine kommer elevene kanskje til å glemme, men aldri dette," sa en lektor i videregående skole. Han snakket fra hjertet etter at 6 svarte tenåringer fra Atlanta, Georgia, hadde besøkt hans klasse i midten av august. De fortalte selvopplevte historier om slagsmål, knivstikking og drap som fikk elevene til å sitte musestille og lytte.

Men amerikanerne hadde noe mer enn redselshistorier å fare med. "Svarte ambassadører for forsoning" kalte en Oslo-avis dem i en overskrift over to sider (se midtsidene). Akers Avis/Groruddalen beskrev dem slik: "Med capsen bak fram og med hippe tegn og håndbevegelser, står de fram som symboler på det svært mange norske ungdommer ønsker å være. Men forskjellen på dem og bandene hjemme i USA er at de har snudd om. De tar utdanning, har høyere moralske normer og tar avstand fra enhver type vold. 'Don't do drugs and be careful with alcohol', oppfordrer de."

BTA-gruppen i Oslo.

I Oslo-området talte de på skolene Eikeli, Elvebakken, Gran, Hersleb, Holmlia, Midtstuen og Trosterud. I Hamar kom alle byens niende-klasser sammen for å høre på dem. De besøkte ungdoms-klubber og organisasjonen "Ungdom mot narkotika". En del av deres program var lagt opp av Non-fighting Generation, en ung ikke-voldsgruppe i Oslo. En gambier fra denne gruppen stilte opp for å oversette ved nesten alle arrangementer. "Dere har gjort det arbeidet vi burde gjøre," sa han. "Nå er det vårt arbeid å følge opp."

Politiets forebyggende tjenester viste stor interesse for amerikanernes erfaringer og arbeidsmåte. På Stovner politistasjon kom de sammen med ungdom som patruljerer gatene om natten for å hindre vold og kriminalitet. Politiet i Hamar var deres vertskap under besøket der og ga dem en beskrivelse av et anti-rasisme prosjekt som de går i brodden for. De tok dem også med til OL-anleggene i Hamar og Lillehammer.

Forts. side 7

Caux: Oppgjør med historien

1700 mennesker deltok i sommerens seks konferanser i Caux, som pågikk fra 4. juli til 22. august. De tok opp et vidt felt, fra dialog mellom generasjonene, storby- og miljøspørsmål, arbeidsløshet, til kvinners rolle i fredsskapende arbeid. Japanske, amerikanske og europeiske næringslivstopper som var samlet i Caux, formulerte en "Etisk kodeks for internasjonalt forretningsliv". London-avisen Financial Times rapporterte at det var første gang en slik internasjonal gruppe hadde forpliktet seg til en felles kodeks.

Den bredeste oppslutning samlet perioden 15. - 22. august med tema "Kriseområder - hva vi kan lære fra hverandre?". Bjørn Ole Austad skildrer sine inntrykk fra denne konferansen:

Dialog over avgrunner. Oppgjør med historien. Rettferdighet. Hevn eller tilgivelse. Det handlet mye om disse spørsmål da mennesker fra Somalia, Eritrea, Rwanda, Zaire, Algerie, Kroatia, Bosnia, Russland, Albania, Libanon, Israel og Palestina møttes. Utenriksminister Prins Norodom Sirivudh og fire andre medlemmer av regjeringen var blant femten deltakere fra Kambodsja. I tillegg kom tretti kambodsjanere som bor i eksil. Generalguvernør Howard Cooke ledet en delegasjon på 25 fra Jamaica. Professor Vytautas Landsbergis, valgt til president i Litauen i 1990, og den gresk-kypriotiske innenriksminister Dinos Michaelides, talte om sine erfaringer som ledere under kriser.

Conrad Hunte fra Barbados, en kjent cricketspiller som i dag

Prins Norodom Sirivudh, utenriksminister i Kambodsja.

trener unge svarte cricketspillere i Sør-Afrika, sa: "Dørene til den fremtid vi lengter etter er sperret av minnene fra fortiden og sår som ikke er helbredet. Men når anger møter tilgivelse oppstår en ny dynamikk." Han snakket videre om sju understrømmer av hat som preger historien: 1. Slavehandelen som har skapt en avgrunn mellom forskjellige raser. 2. Kolonialismen og imperialismen som opphøyet noen mennesker til guder og vurderte andre som dyr. 3. Vestens ydmykelse

av Kina, særlig opiumskrigen. 4. Den industrielle revolusjon og de sosiale ulikheter den skapte. 5. Konfliktene mellom mennesker fra forskjellige religioner. 6. Familielivets oppløsning og fremmedgjøring mellom generasjonene. 7. Forkastelsen av Gud og de høyre- eller venstre-ekstreme ideologier dette har avfødt.

Disse understrømmene, fortsatte Hunte, fokuserer vår oppmerksomhet på den uretten andre gjør mot oss, og gjør oss blinde for den uretten vi selv påfører andre. Noen mennesker som har vært ofre for undertrykkelse blir selv undertrykkere. Men hevnsens sirkel kan og må bli brutt. Vi kan bli fredsbærere når vi som enkeltmennesker eller representanter for etniske grupper og land erkjenner vår skyld, tar imot tilgivelse og tilgir.

Representanter for CSIS, Senter for strategiske og internasjonale studier i Washington, DC, presenterte boka "Religion: The Missing Dimension of Statecraft". Religiøs strid har ofte

"Ingen av oss mangler visjoner om fred. Det vi mangler er det første skritt i handling, innrømme hvor vi selv tar feil og ydmykt erkjenne det."

fyrt opp under motsetninger og kriger. Men denne boka er bygget på undersøkelser om hvordan mennesker inspirert av sin tro og religion har bidratt til å løse konflikter. I henhold til boka var Caux og MRA "en nøkkelfaktor til en av de største seire for moderne, politisk lederskap", nemlig forsoningen mellom Frankrike og Tyskland etter siste verdenskrig. Et annet kapittel er viet frigjøringskrigen i Zimbabwe og den rolle den katolske kirke, kvekerne og MRA spilte for at landet kunne oppnå uavhengighet og fred. Overgangen til demokrati på Filippinene og utviklingen i Nigeria etter Biafra-krigen behandles også.

Mye skjer på det personlige og uformelle plan i Caux. Jøder, muslimer og palestinere satte seg sammen. En gruppe eksil-somaliere som har kjempet på forskjellige sider i borgerkrigen, diskuterte hvordan de kan gjenoppbygge sitt land. En amerikansk kvinne ringte sin mann etter tolv års separasjon og ba om tilgivelse. Han hadde søkt forsoning et par år tidligere.

Det er ikke bare den utstrakte hånd som bidrar til frigjøring og fred. Den som våger konfrontasjon for sannhetens skyld, bryter urettens lenker og legger grunnsteiner for fred. Den sterke deltakelsen fra Øst-Europa, ikke minst intellektuelle fra Russland som har opplevd år med fangenskap i Gulag, tydeliggjorde det.

"Ingen av oss mangler visjoner om fred. Det vi mangler er det første skritt i handling, innrømme hvor vi selv tar feil og ydmykt erkjenne det," sa Yukika Sohma fra Japan, grunnlegger av en stor japansk organisasjon for flyktninger. I en hilsen fra presidenten i Sveriges Riksdag, Ingegerd Troedsson, het det bl.a.: "Idealene om absolutt ærlighet, rene motiver og tanker, uselvishet og kjærlighet til Gud vil, dersom de blir tatt på alvor, rive ned murene av bitterhet, mistillit, frykt og hat som splitter mennesker og nasjoner."

De møttes i Caux

Sergei Kovalev, 10 år fange i Gulag. Nå parlamentsmedlem og formann i Russlands menneskerettskomisjon.

Dommer Ernest Ametistov fra den russiske forfatningsdomstol og hans kone, professor Olga Zimenkova.

Anna Abdallah Msekwa, Medlem av Tanzanias regjering.

Bokens religioner i dialog (fra v.): Mohammad Omar Yousef, Arab Thought Forum, Jerusalem; imam Hamzeh Zeid-Kailani, Utrecht; John Montville, forskningssenteret CSIC, Washington DC; presten Bob MacLennan, Princeton, USA og rabbi Yehezkel Landau, Jerusalem.

Muriel Olsson, en av Australias urbefolkning, med den indonesiske psykologen Solota Sarwono.

Jamaikas generalguvernør, Sir Howard Cooke (t.h.) og Kypros' innenriksminister Dinos Michaelides.

- TA TAK I PROBLEMENE

HA: TURID ANDREASSEN LIE

Norge har de samme ungdoms-problemene som vi hadde hjemme midt på 80-tallet. Tagging, knivbruk, stadig flere voldsepisoder. Og fordi ingen hos oss tok tak i problemene mens de ennå var forholdsvis håndterlige, vokste de samfunnet over hodet. Vi vokste opp med vold og våpen på alle kanter, og var sjøl voldsutøvere, forteller Floyd Wood.

IKKEVOLD

Hans hjemby Atlanta, arrangør av sommer-OL i 1996, har en av de verste kriminalstatistikkene i USA. Bruk av skytevåpen, knivstikking, brutalitet - det hører med til dagens

orden i skolene. Men volden er på veg ned, takket være den helt spesielle organisasjonen som Floyd Wood og de fem andre ungdommene som nå er på Hamar-besøk er talsmenn for. «Black Teens for Advancement», BTA, (svarte tenåring for framgang) er en tenåringsorganisasjon som har mye av æren for at volden i skoleområdene i Atlanta nå er gått tilbake med 57 prosent.

TA ANSVAR

Det handler om å ta ansvar og arbeide aktivt mot volden, sier guttene, og forteller om hvordan det hele startet i 1989. Da gikk tolv tenåringer sammen og dannet sin egen gjeng. Men de var lei av å slåss.

De bestemte seg for å begynne å arbeide blant sine jevnaldringer, oppfordre til ikkevold, til å ta ansvar for egne handlinger.

Og de må ha gjort noe genialt. For nå har BTA vokst til en organisasjon på 10 000 medlemmer, som aktivt forebygger vold og kriminalitet, forteller Floyd. Vi er en organisasjon av ungdom, for ungdom, og vi har sett at det faktisk nytter å si stopp.

VIRKELIGHETEN

BTA brakte meg tilbake til virkeligheten, sier atten år gamle Stormy Coleman enkelt. Jeg reika støtt rundt i nabolaget, sloss og provoserte. Jeg har blitt skutt på, knivstukket og slått. Broren min ble

drept i 1987, og da skjønnte jeg at nå måtte jeg snu, hvis jeg ikke skulle ende opp på samme måte.

Det er organisasjonen Moralsk Opprustning som er ungdommenes vertskap i Norge og til Hamar er de hentet av Ivar Solum, som mener at også vi i «Kardemommeby» kan lære av BTAs erfaringer.

Sjøl om det er stor forskjell på Hamar og Atlanta, kan vi lære mye for eksempel av det arbeidet disse gutta driver i forhold til forebyggende strategi. Og forebyggende strategi er jo akkurat det vi jobber med, i toleranseprosjektet vårt, sier han.

VÅRT LAND

Svarte ambassadører for forsoning

De har sett brødre og kamerater bli drept for et par jogglesko. Og de har selv deltatt i den ødeleggende voldsspiralen i amerikanske storbyer. Nå er de kommet for å vise norske ungdommer at forsoning og forandring er mulig.

AUSTIN Newcombe jr (16) går opp og ned midtgangen i gymsalen på Holmlia ungdomsskole. Med kraftige armbevegelser, høy røst og et språk som ikke akkurat minner om Oxford-engelsk forteller han hvordan han klarte å bryte seg løs fra et liv preget av vold, narkotika og bandekriger.

Rundt ham sitter drøye hundre 8.-klässinger. Dobbelte så mange øyne følger hver minste bevegelse den engasjerte, svarte gymnasiasten fra Atlanta foretar seg.

Her trengs det ingen tolk - for budskapet hans er det ingen som misforstår.

Vi er ikke kommet av tvang, men for å vise at det er mulig å oppnå forsoning der motsetninger er villig til å søke sammen og lytte til hverandre, sier 16-år gamle Floyd Wood.

«Peace, brother!»

Like mye som ikke-volds holdningen, er de opptatt av at unge afroamerikanere må reise seg, og kreve sin rett. Lav status på grunn av hudfargen, arbeidsløshet, lav selvfølelse og narkotika, henger sammen med vold og kriminalitet.

Edward Johnson er en av grunnleggerne, av organisasjonen, og til daglig leder for de unge og håpefulle. High school-ektoren vil vise svarte ungdommer helheten i systemet, og på den måten kvitte seg med de av samfunnets sykdommer som først og fremst rammer svarte fordi de er svarte.

ØKENDE VOLD

På Trøsterud skole sto ikke det amerikanske samfunnet i fokus sist onsdag. Det var vold. Tilstandene i lille Norge med omlag 4,5 millioner innbyggere er selvfølgelig fjernt fra USA med sine 260 millioner. Men

tendensene kan sammenlignes.

Volden i Oslo øker og den blir stadig mer rå. Knivbruk er ikke lenger unntak, men regel. Bruk av skytevåpen er tiltagende. De beste rådene fra Johnson & Co. er å lytte til foreldre, gå i kirken, være snill mot læreren og vise respekt for de oppdragende institusjoner i samfunnet.

Det kan virke som utgatte prinsipper, regler som hører den uopplyste fortiden til. Men finnes det

bedre alternativer? Neppe, mener BTA'erne, som faktisk lever i et mer avansert samfunn enn oss, der sivilisasjonen har utviklet høyst uønskede sykdommer.

Vi bør tilbake til de gamle verdier...

En norsk utgave av konseptet tvang seg fram for noen år siden i konfliktfylte innvandrermiljøer. A non Fighting Generation er, sammen med ungdomspatruljene i Grorudalen, positive organisasjoner som jobber for et mer tolerant og fredelig klima blant norske ungdommer.

Er Black Teens for Advancement en idé også i «fredelige» Norge? I en slik organisasjon kan ungdommen avansere fra destruktiv vold til forståelse og imøtekommethet.

Arbeiderbladet

Tirsdag 23. august 1994 TL 21 72 80 00 Avsnitt 110 Uke 34 Nr. 103 19.300

Volden redusert

Organisasjonen Black Teens For Advancement (BTA) ble stiftet i Atlanta i USA i 1989. Nå er de på besøk i Oslo for å fortelle om situasjonen i USA og om sitt arbeid. Til nå har 11.000 ungdommer vært aktive i organisasjonen. På flere skoler i Atlanta har de bidratt til å halvere volden i ungdomsmiljøet. Gjennom inngående kjennskap til miljøene og nettverk over hele USA, bidro de blant annet til å redusere omfanget av opptøyene i Los Angeles etter frigivelsen av politimennene som banket opp Rodney King.

De problemene dere har i

Oslo med tagging og annen ungdomskriminalitet er det samme som vi hadde i USA for ti år siden. Dette er beskjedent i forhold til utviklingen vi har hatt det siste ti-året. Vi får håpe at utviklingen i Oslo ikke blir den samme som hos oss, sa en av ungdommene til Rune Gerhardsen.

I løpet av den uken de har vært i Oslo har de besøkt en rekke skoler og ungdomskubber. Etter en stund med norske ungdommer fikk de et klart inntrykk av det er farlige gjengdannelser i Oslo også, som kan eksplodere i livsfarlige konflikter.

MORGENBLADET

BESØKSADRESSE: LILLE GRENSEN 7, 0159 OSLO POSTADRESSE: POSTBOKS 1864, VIKA, 0124 OSLO

Hva betyr Gud i kampen mot vold?

Gud er i sentrum, men BTA er ingen spesiell kristen bevegelse. Det er både muslimer og kristne som deltar. Vi er motivert av forskjellige religioner. Gud hjelper oss i riktig retning.

Er det et stort problem i USA at foreldre er redde for sine egne tenåringer?

Helt klart. Foreldre har ofte svært lite autoritet. Tenåringene kan påvirke foreldre til å tenke på andre måter. Ungdom tenker for seg selv, og finner raske løsninger enn foreldrene.

Du mener at ungdom finner raskere løsninger, men er ikke et voksent menneskes erfaring en viktig kilde for et barn eller ungdom?

Foreldrene har ingen erfaring med de problemene vi har. De har ikke opplevd volden på samme måte og vet ikke hvilke regler som gjelder.

Hva slags reaksjoner har dere fått fra norske skoleelever?

De kommer ofte opp etter en sesjon og vil snakke om sine egne problemer og fortelle sin personlige historie. Jeg tror de liker at vi er på deres alder.

De forteller om folk med 9mm Berettaer, at det finnes to hovedgjenger i Oslo, de forteller om rasisme, folk som er stukket ned med kniv og jeg er blitt spurt om hvordan man kunne komme seg ut av en kriminell gjeng.

Hvordan reagerer norsk ungdom når

Noen spørsmål etter BTAs besøk:

Hvordan kan hver enkelt av oss bidra til å hindre voldsbruk?

BTA-gruppen fortalte om hvordan de sto opp imot gjeng- og gruppepress. Har vi mot til å si ifra eller bryte ut når vi ser noe er galt?

Det dere ser på som spennende voldsfilmer er virkelighet for oss, sa BTA-medlemmene. Hva slags bilde gir filmene av voldens konsekvenser? Hvilken innflytelse har det på oss?

Til selskap på min attenårsdag inviterte jeg dem jeg var uvenner med og kamerater som jeg visste ikke kom overens med hverandre, fortalte Stormy Coleman. Finnes det originale og uventede måter vi kan gjøre noe for venner og uvenner på?

B.O. AUSTAD

dere snakker om Gud?

Uansett religion eller ikke kjemper vi mot samme mål. Vi diskriminerer ingen. Et godt eksempel er at vi som egentlig er en svart organisasjon - har kommet hit for å være en slags støtte for norsk ungdom. Vi rekker ut en hånd til ungdom - ikke bare svart ungdom. Vi vil gjerne hjelpe foreldre også - foreldre med en barnslig mentalitet. Noen foreldre blir aldri voksne.

Er du optimistisk?

Hvis jeg ikke hadde hatt håp, ville jeg ikke vært her. Ungdom er smarte. Det er bare viktig å guide dem i riktig retning. Det er viktig at folk i 17-18 års alderen tar på seg en foreldrefunksjon for de yngre brødrene og søstrene. Vi må være våre egne foreldre når de opprinnelige svikter, sier en meget klok 16-åring til Morgenbladet.

Gnisten fra Arvidsjaur

Arbeidsløshet var et hovedtema under næringslivskonferansen i Caux i sommer. Følgende innlegg ble holdt av den svenske sivilingeniøren Lennart Sjögren:

For ti år siden flyttet min kone og jeg til Arvidsjaur, en kommune i det svenske Norrland på høyde med Polarsirkelen. Den har 8000 innbyggere og er på 8000 kvadratkilometer. Før var det meste av kommunen dekket av skog, og innbyggerne hadde arbeid i skogen og på sagbrukene.

Nå er det ikke mye arbeid igjen i skogen. Det meste er hugget, og det vil ta 40 - 100 år før nyplantete trær er hugstklare. Arbeidsløsheten hadde spredd seg, og med den en resignert "det-nytter-ikke-likevel" holdning.

I dag er situasjonen forandret. Statsministeren sier at Arvidsjaur er blitt pionær-kommune for ny informasjonsteknologi. Ett eksempel: Om du på et hvilket som helst Herz leiebilkontor her i Sverige vil bestille en bil til din ankomst i Sydney, Australia, så går bestillingen med fiberoptik til Herz-sentralen i Arvidsjaur og derfra pr. satelitt til Herz hovedsentralen i Oklahoma. Innen noen sekunder får kunden i Sverige tilbake bekreftelsen på at alt er i orden.

Hvordan har dette skjedd?

Gnisten ble tent av min søster, som var radioreporter i Arvidsjaur. Etter et seminar om bygdeutvikling i utkantstrøk, kom hun tilbake i fyr og flamme med nye ideer om hvordan bygden hun elsket kunne reddes. Først og fremst var det nødvendig å se i øynene hvor alvorlig krisen var, og erkjenne at ingen andre enn vi selv kunne løse den. Kommunalpolitikere og ledere av småbedrifter som innså dette, begynte å møtes regelmessig. Tilliten mellom dem vokste etter hvert. De ble et kreativt miljø. Møtene pågikk et helt år, og resulterte i opprettelsen av en uavhengig stiftelse med like mange fra politikk og næringsliv i ledelsen.

De opprettet hovedkvarter i en bygning de kalte "Humlen". Humlen har små vinger og så stor kropp at den ikke skulle kunne fly - men den gjør det! En arvidsjauring som hadde gjort det stort i dataindustrien, så opp jobben og flyttet hjem for å lede "Humlen", med lavere lønn.

Da Arvidsjaur ligger i ett av Europas siste vildmarks-områder, var det naturlig å begynne med turismen. Ideene strømmet inn, og jeg var en av dem som skulle sørge for at de ble satt ut i livet. Det vanskeligste var å finne folk som hadde forutsetninger for å gjøre det. Ikke mange i bygda hadde erfaring med å starte et firma, men etter 8 år har vi 15 små firma med forskjellige turisttilbud. Regjeringen hjalp oss med midler til å bygge en flyplass med daglige forbindelser til Stockholm 900 kilometer unna.

Den viktigste ideen var imidlertid utviklingen av datateknologi. Informasjonsteknologiens tidsalder gir utkant-strøkene en sjanse, kanskje til og med en fordel. Vi innså at det måtte begynne med skolen. Strategien var å begynne på de tidligste klassetrinnene og øke undervisningsmengden år for år. Vi bruker datamaskinene som undervisningsverktøy på samme

måte som papir og blyant.

Kommune, skole, industri og næringsliv er blitt enige om å bruke det samme dataspråket og felles programvare. Det gir en vesentlig økning av samarbeidet i området og bedret effektivitet. Neste skritt blir et nettverk som alle datamaskiner i kommunen er velkomne til å slutte seg til. På mange av disse punktene er Arvidsjaur først ute.

Årets kulturkommune

I fjor ble Arvidsjaur valgt til "Årets kulturkommune" i Sverige. I kommunen har vi vært klar over kulturens betydning for bygdeutviklingen, og det har vært et godt samarbeid mellom de ansvarlige for kulturpolitikken. Jeg har hatt en beskjedne andel i dette etter at jeg fikk et MRA-skuespill innbudt til Arvidsjaur. Jeg har siden i mer enn 6 år vært formann i vår teaterforening.

I dag trekker Arvidsjaur til seg nye jobber - takket være vår vidunderlige natur, stabil arbeidskraft med god datautdannelse, gode kommunikasjoner og et rikt kulturliv.

Ikke bare Herz, men også Sveriges største reisebyrå har nå flyttet sin bestillingssentral til Arvidsjaur. I disse dager flytter et programmeringsfirma som tilbyr 30 nye arbeidsplasser hit - det svarer til 3000 nye jobber i Stockholm!

Antallet jobber som er gått tapt er fremdeles mye større enn antallet nye. Men "det-nytter-ikke-likevel" holdningen har veket for troen på at det går fremover og at alt avhenger av oss selv. Det er kanskje det viktigste vi har oppnådd hittil.

Hvorfor forteller jeg denne historien på en MRA-konferanse? Fordi forandring må begynne i mennesker - og i meg. Mitt forhold til min søster hadde vært iskaldt. Jeg hadde vært ute med den moralistiske pekefingeren og dømt henne for en skilsmisse. Men en dag sto det klart for meg: Hvilken rett har du til å kritisere henne når du selv er den du er? Jeg ba henne oppriktig om tilgivelse. Det var begynnelsen på et tillitsfullt samarbeid som bidro til det hun kunne gjøre for et utkantstrøk.

Den tradisjonelle julemessen

i Sophus Lies gate 5
0264 Oslo (nær Frogner kirke)

Lørdag 26. november kl. 12 - 19
Søndag 27. november kl. 13 - 19

Salg, utlodning, cafe, dukketeater. Inntekten går til Moralsk Opprustnings arbeid.

Lennart Sjögren

Generasjons- eller verdikløft?

"Dialog mellom generasjonene" var tema for åpningskonferansen i Caux i sommer. Her følger ett av innleggene:

Som 40-åring vet jeg ikke helt hvor min plass er i en dialog mellom generasjonene. De unge synes kanskje at jeg er en fossil, de gamle at jeg er en oppkomling. Og jeg selv reagerer på meget hos både unge og gamle.

De sier at 40-årene er tiden da din lyst på bekvemmelighet begynner å bli sterkere enn eventyrlysten. Bekvemmelighet kan gi seg utslag i motvilje mot enhver innblanding, mot å bli utfordret. Men dette behøver ikke å ha noe med alder å gjøre. Som ung reagerer du mot alt som utfordrer selvvråderetten. Når du blir eldre finner du sikkerhet i å vite best, i å ha rett.

Det ble sagt her nylig at forskjellige verdioppfatninger var årsak til generasjonskløften. Det tror jeg ikke noe på. Kløften oppstår snarere fordi vi er nokså like. Enten vi er unge eller gamle, finner vi det vanskelig å være åpne og sårbare. De fleste av oss er usikre mennesker som later som vi er sterke. I vårt samfunn hyldes de sterke. Derfor skammer vi oss over å vise vår svakhet.

Absolutte normer

Jeg er overbevist om betydningen av absolutte moralnormer. Vil menneskeheten akseptere at Skaperen har gitt oss uforanderlige normer for hvordan vi skal leve? Noen av oss tar absolutte verdier alvorlig i nitti av hundre tilfeller, men hva resten angår, forbeholder vi oss retten til å lage våre egne normer. Det undergraver objektive normer på alle områder.

På den annen side kryster vi det skapende ut av absolutte normer ved å gjøre dem til en tyrannisk etisk regel, vanligvis på grunn av frykt. Det føles tryggere å ha alt kategorisert og lagret i bokser med merkelappene rett og galt på. Vi vil ha kontroll, være sikre på at vi er på den rette siden. Siden jeg er engelsk, vet jeg litt om kontroll. Vi er kjent for å kontrollere oss selv og alt annet vi får lagt hånden på.

Men hvor det er kontroll finnes ikke LIV. Den Hellige Ånd kan ikke kontrolleres, og hvor det er kontroll kan den Hellige Ånd ikke overleve. Det vi trenger - unge, gamle og vi midt imellom - er en stor porsjon kjærlighet. Ikke en uklar varm følelse som unnskylder urett i oss selv og andre. Heller ikke en dødsalvorlig ansvarsfølelse som ser seg forpliktet til å korrigere alle feilskjær den kan oppdage. Vår oppførsel kan være prikkfri men likevel uten kjærlighet.

Kjærligheten er meget tålmodig, meget godhjertet. Den vet ikke av sjalusi, bløff, selvforherligelse eller irritasjon. Kjærligheten gleder seg aldri når andre går feil, skynder seg ikke med å avsløre, er ivrig etter å tro det beste, alltid håpefull.

Vi trenger en kjærlighet som står fast på hva den holder for rett, men aldri dømmer andre. Vi trenger en sårbar kjærlighet. Finnes det bedre eksempel på sårbarhet enn Jesus, sønnen som ble sendt av en allmektig Far for å dele vår svakhet?

Denne uken har vi snakket mye om fortid, nåtid og fremtid.

Det er i nåtiden at vi kan bryte med stivnete mønstre. Og det er bare ved lydlighet overfor Gud idag at vi kan bygge en god fremtid. Eventyret som holder oss unge uavhengig av alder, er neste skritt i lydlighet.

Edward Peters

"Første møte med MRA"

Konferanse i Gatchina, Russland, 26. mai - 2. juni

Gatchina er en mindre by som ligger fem mil syd for St. Petersburg. Byen er et senter for atomforskning med et institutt som har 500 forskere. Den preges også av en tradisjonsrik musikksskole på meget høyt nivå. Denne ivaretar spesielt folkemusikken ved korsang, spill på gamle russiske instrumenter, dans og musikkteater.

En musikk lærerinne som hadde vært i Caux, Irina Roganova, tok initiativet til en konferanse i denne byen med tittelen "Første møte med MRA". De 16 tilreisende utlendinger ble ved ankomsten møtt av byens ordfører og kulturminister, som representerte en tidligere kommunistisk høyborg. Senere ble vi ønsket velkommen på musikksskolen, i den høyere skole, biblioteket og kulturhuset. Overalt ble behovet for en moralsk fornyelse fremhevet som landets største behov. Russerne viste seg åpne, hjertelige og gjestfrie - med besøk i hjemmene for videre samtaler. Kulturministeren deltok mye av tiden, og da det lokale TV hadde en halv times intervju med de tilreisende, var også hun med og uttalte takknemlighet for hva hun hadde mottatt.

En ung oversetter fikk spørsmålet om hva som ville bringe fornyelse til Russland. - Svaret var kontant: Ærlighet, vilje til nytenkning, hardt arbeide.

Irina Roganova som var pioner for denne konferansen, fortjener støtte til det videre arbeid i denne viktige del av Russland.

Rolf Ulfrstad

Forts. fra side 1

Black Teens for Advancement (BTA), bevegelsen som gruppen fra Atlanta er en del av, har lyktes i å redusere volden i skolene i sin hjemby med ca. 50 prosent på 5 år.

Deres målsetning er enkel: Å skape en bedre fremtid for kommende generasjoner ved å gjøre Guds vilje. Det har ført dem til en rekke amerikanske byer og til deltakelse i MRAs verdenskonferanser i Caux i Sveits og Richmond, USA. Det var der de møtte norske som inviterte dem hit.

Under et timelangt møte med byrådsleder Rune Gerhardsen og noen av hans medarbeidere, pekte de på at en voldsspiral plutselig kan skyte oppover. "De problemene dere har i Oslo med tagging og knivstikking er de samme som vi hadde i USA for ti år siden. Pass på så Oslo ikke får den samme utviklingen!" advarte de.

sakset

Folk slutter ikke å være vrang, de er tross alt mennesker. Men verdiene forandres. Ingen forsvarer slaveri lenger. Krig blir ikke lenger holdt fram som symbolet på verdier og ære, selv om konflikter fremdeles bryter ut. Rasisme finnes, men den blir ikke beundret og fremhevet som naturlig. Etter lang og hard innsats ble det oppnådd tilstrekkelig internasjonalt samarbeid til å utrydde koppper og kontrollere plager som gresshopper.

Det er ikke mer grunn til å tro det er umulig å bedre forholdene enn til å tro at det vil bli lett. Det kreves utholdenhet i skuffelser og vilje til å ta seg av de øyeblikkelige behov såvel som å planlegge for fremtiden.

Så fatt mot, Butros Ghali, FN's innsats er ikke forgjeves - og den kan ikke bli overlatt til noen andre. Det finnes ingen andre å overlate den til, og dere må ikke gi etter for de krefter som fremmer kaos.

International Herald Tribune, 29.7.94

Det er et bevegende øyeblikk for meg å rekke dere hånden over gravene til de døde ved Warszawa-oppstanden. Det fyller oss tyskere med skam at vårt land i all evighet skal være forbundet med de lidelser vi påførte millioner i Polen. I dag bøyer jeg meg for de som kjempet i Warszawa-oppstanden og for alle polske offer i krigen: Jeg ber om tilgivelse for alt det som er gjort mot dere av tyskere.

Tysklands president, Roman Herzog, ved minnehøytideligheten for Warszawa-oppstanden i 1944. Frankfurter Allgemeine Zeitung, 2.8.94

Jeg frykter at en mangel på normer og verdier kan bane vei for diktaturet i like stor grad som sult eller fattigdom. Vi mangler en visjon, noe unge mennesker kan la seg begeistre for. Den eneste ismen vi föstrer er forbruker-ismen, en etikk som er for fattig til å gi livet mening. Frihet er som helsen: Du fatter ikke hvor viktig den er før du mister den.

Nazifienden og menneskerettsforkjemperen Simon Wiesenthal til SAS-bladet Scanorama, mai 1994

Fredsforhandlingene i det tidligere Jugoslavia er det tøffeste jeg har vært med på. Det er noe annet å møte krigens offer

ansikt til ansikt, enn å være en byråkrat som flytter papirer fra en side til en annen av kontorpulten. Samtidig har jeg aldri hatt mer bruk for Gud enn nettopp under meklingen. Jeg ba hver dag om veiledning. Ingen blir bedre meklingsmann fordi en er kristen, men uten Gud tror jeg ikke jeg hadde klart å delta. Faktisk vil jeg si at jeg fikk et nytt møte med Gud midt i den grufulle situasjonen.

Spesialrådgiver i Utenriksdepartementet, Knut Vollebæk, til "Santalen", 19.8.94

Han tror sterkt på en "etisk sosialisme", og det er kanskje ikke minst grunnen til at avdøde (partileder) John Smith så sterkt gikk inn for Blair som sin etterfølger. Også hos Smith var den moralske siden ved sosialismen en sentral bærebjelke.

Arbeiderbladet, 21.7.94, om Labours nye leder, den 41 år gamle Tony Blair.

Tredve sør-afrikanere, svarte og hvite, kom til Sveits for å dra nytte av våre erfaringer med at mennesker av forskjellige språk og kulturer lever sammen i en og samme stat.

Når andre kommer hit for å lære av oss, tildeler vi oss selv en rolle som forbilde. Da er veien kort til å betrakte seg som bedre enn andre, til å bli overlegen. Skal man stå modell for andre, er man dobbelt forpliktet til fortløpende å granske sine egne erfaringer med et kritisk blikk.

Leder i dagsavisen Der Bund, Bern, 30.7.94

Jeg var og er opptatt av mennesket som et splittet vesen, men også av at alt likevel kan samles til en helhet. Alle har en klump, et rasende dyr, i seg. Kall det ondskapen. Jo større klumpen er, jo større blir ondskapen. Derfor må vi ta oss selv i nakken og velge det gode.

Forfatteren Kåre Holt til Arbeiderbladet, 10.9.94

I den senere tid er det forholdene i USA som har opptatt ham mest. I et intervju med avisen The New York Times for et år siden erklærte han således at det pågår en strid om landets sjel og dets moralske standard. - Medmindre vi kan få ryddet opp i dette, er jeg ikke sikker på om det er mulig å vinne noen av de andre slagene, sa han og tilføyde: -Hvordan kan du få slutt på rasisme i en virkelighet preget av slikt moralsk forfall? Hvordan kan du få slutt på fattigdom på et sted som er så åndelig utarmet? Hvordan kan du få slutt på sult i et land som er så dominert av grådighet og pengebegjær?

Aftenposten, 11.9.94, om sangeren og borgerrettsforkjemperen Harry Belafonte

NY VERDEN vil fremme en forandring i både menneskers holdninger og i samfunnsforholdene, bygget på absolutte moralnormer og Kristi forvandlende kraft. Bladet beretter om et globalt arbeid som er åpent for alle, og om kampen mellom ondt og godt som pågår i ethvert menneske og folkeslag.

UTGIVER: Moralsk Opprustning, Postboks 3018, Elisenberg, 0207 Oslo.
Tlf. 22 55 94 30. Fax 22 44 85 04. Postgiro 0804.5125794. Bankgiro 6030.05.08831.

ANSVARLIGE: Bjørn Ole Austad og Jens J. Wilhelmsen.